

Informace ze zdravotnictví kraje Vysočina

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Jihlava
24.6.2004

5

Tuberkulózní a respirační nemoci - činnost oboru v kraji Vysočina v roce 2003

*Tuberculosis and Diseases of the Respiratory System - Activity in Branch in the
Region Vysočina in 2003*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí v kraji Vysočina v roce 2003 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy. Je doplněna také základními ukazateli lůžkové péče v nemocnicích.

Summary

Information on health service activity in the branch of tuberculosis and diseases of the respiratory system in the region Vysočina in 2003 contains data about out-patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses. It is supplemented by basic indicators on in-patient care in hospitals.

Podkladem pro zpracování dat byl výkaz A (MZ) 1-01, který vyplňuje každé oddělení (pracoviště) oboru, údaje o lůžkové péči byly převzaty z výkazu L (MZ) 1-02 o lůžkovém fondu. Výkazy byly součástí Programu statistických zjišťování v ČR na rok 2003 (Sbírka zákonů ČR, částka 163 ze dne 19.11.2002, formou vyhlášky ČSÚ č. 470/2002 Sb. a její samostatné přílohy). Program byl sestaven v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Údaje pro výpočty relací na obyvatelstvo byly získány z dostupných materiálů ČSÚ.

Personální zajištění a počet ošetření (vyšetření) v ambulantních zdravotnických zařízeních dle územních celků

V kraji Vysočina bylo v roce 2003 celkem 18 zdravotnických zařízení a pracovišť oboru tuberkulózy a respiračních nemocí (dále jen TRN) a všechna zařízení výkaz odevzdala. Ambulantní péči v nich zabezpečovalo 14,43 lékařů a 30,10 středních zdravotnických pracovníků včetně smluvních (součet úvazků). Na jedno lékařské místo tohoto oboru připadalo v kraji 35 868 obyvatel. V ordinacích TRN bylo provedeno 92 748 ambulantních ošetření - vyšetření (dále jen ošetření), tj. o 5 997 ošetření (6,9%) více než v roce 2002. Na 10 000 obyvatel připadlo 1 792 ošetření (ČR 1 982) a jeden lékař poskytl v průměru 26 ošetření denně (ČR 25).

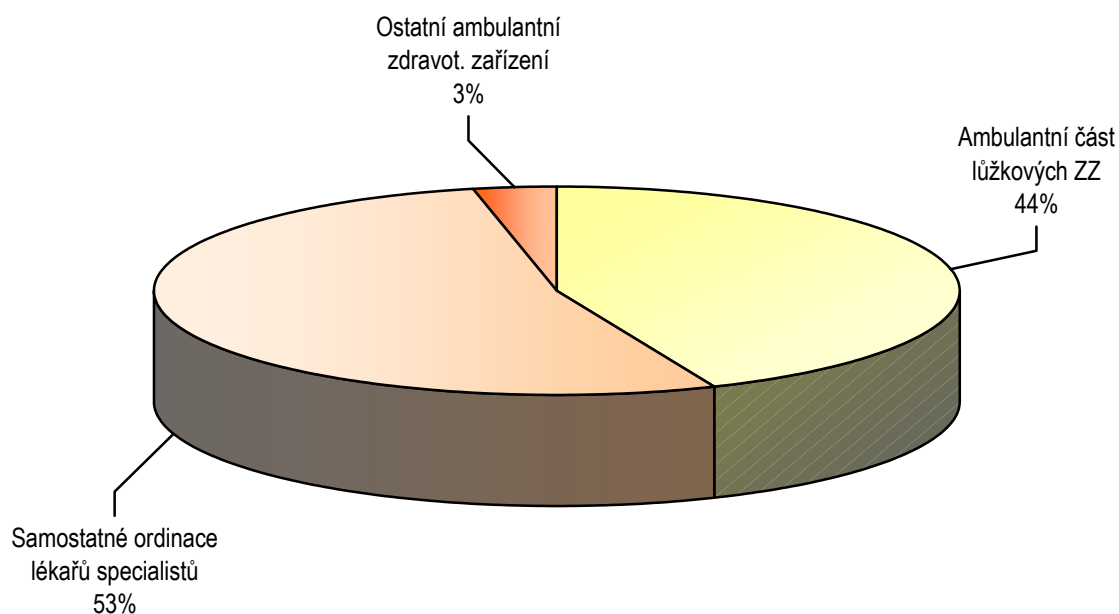
Na pracovištích TRN bylo očkováno látkou BCG celkem 6 557 osob. Většinu očkovaných tvořily děti ve věku 11 let, a to 4 725 (72 %). Komplikace po vakcinaci nastaly ve 21 případech (0,3 %).

**Personální zajištění a počet ošetření (vyšetření)
v ambulantních zdravotnických zařízeních**

Druh zdravotnického zařízení	Počet ZZ a pracovišť	Počet zaměstnanců ¹⁾		Počet ošetření (vyšetření)			
		lékaři	SZP	celkem		z toho očkování BCG	na 1 lékaře
				absolutně	v %		
Ambulantní část lůžkových ZZ	8	6,28	19,45	41 137	44,4	4 250	6 550
Samostatné ordinace lékařů specialistů	8	7,65	9,90	48 715	52,5	1 997	6 368
Ostatní ambulantní zdravot. zařízení	2	0,50	0,75	2 896	3,1	310	5 792
Kraj Vysočina	18	14,43	30,10	92 748	100,0	6 557	6 427

¹⁾ Součet úvazků (včetně smluvních)

**Struktura ambulantních lékařů TRN podle druhu
zdravotnických zařízení v kraji Vysočina v roce 2003**

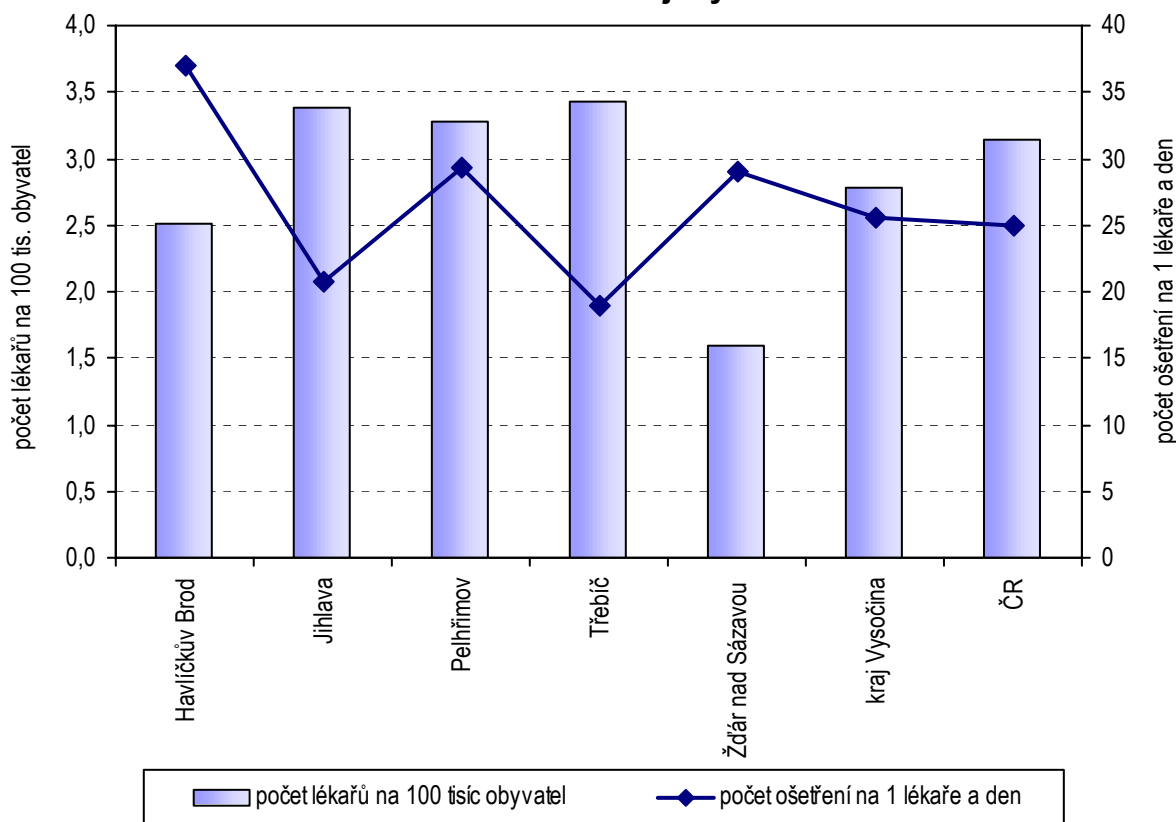

Personální zajištění a počet ošetření (vyšetření) dle územních celků

Území, okres	Počet ZZ a praco-višť	Počet zaměstnanců ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření		
		lékaři		SZP	celkem	na 10 tis. obyvatel	na 1 lékaře a den
		celkem	na 100 tis. obyvatel				
Havlíčkův Brod	4	2,38	2,51	6,05	22 210	2 343	37
Jihlava	4	3,67	3,39	7,20	19 238	1 777	21
Pelhřimov	4	2,38	3,28	5,70	17 557	2 419	29
Třebíč	4	4,00	3,42	6,40	19 110	1 634	19
Žďár nad Sázavou	2	2,00	1,60	4,75	14 633	1 171	29
kraj Vysočina	18	14,43	2,79	30,10	92 748	1 792	26
ČR	299	321,00	3,14	638,79	2 022 131	1 982	25

¹⁾ součet úvazků (včetně smluvních)

Počet ambulantních lékařů TRN na 100 tisíc obyvatel a počet ošetření na 1 lékaře a den v kraji Vysočina v roce 2003

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí (DÚ)

Pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí bylo na ambulantních pracovištích TRN v kraji dispenzarizováno celkem 22 614 osob, z toho 12 558 mužů (55,5 %). Děti ve věku 0-14 let bylo dispenzarizováno 40, a to pro astma bronchiale. Nejčastější příčinou dispenzarizace byla chronická bronchitida 10 944 (48,4 %), astma bronchiale 4 809 (21,3 %) a zánětlivá onemocnění plic 2 615 (11,6 %). Nově dispenzarizováno bylo 2 489 osob, z toho 1 488 mužů.

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí (DÚ)

Onemocnění (diagnóza MKN 10)	Počet dispenzarizovaných osob						
	ČR na 10 tis. obyvatel	kraj Vysočina				z celku kraje osoby nově přijaté ¹⁾	
		celkem	z toho		na 10 tis. obyvatel	muži	ženy
			ženy	děti (0-14 let)			
Zhoubné novotvary DÚ ověřené cytologicky nebo histologicky (C33-C34, C39.9)	16,24	622	131	-	12,02	157	29
Neověřené zhoubné novotvary DÚ	1,70	29	3	-	0,56	9	-
Nezhoubné novotvary DÚ (D14.2-4, D19.0)	3,85	238	107	-	4,60	6	3
Zánětlivá onemocnění plic (J12-J18, J85.0-2)	38,06	2 615	1 047	-	50,52	335	179
Chronická bronchitida (J41-J42, J44.0-9)	211,05	10 944	4 879	-	211,45	461	357
Astma bronchiale (J45.1-9, J46)	111,28	4 809	2 597	40	92,91	150	222
Emfyzém plic (J43.0-9)	10,11	611	140	-	11,81	47	12
Bronchiektázie (J47)	4,29	180	89	-	3,48	12	8
Sarkoidóza (D86.0,2)	7,83	312	212	-	6,03	6	16
Pneumokoniózy (J60-J66)	14,46	130	11	-	2,51	7	3
Difúzní plicní fibrózy a alergická alveolitis (J67.0-9, J84.0-9)	5,05	280	146	-	5,41	20	8
Nenádor. onemocnění pohrudnice (J86-J94)	7,86	227	84	-	4,39	41	14
Nemoci plicního oběhu a následky oběhových změn (I26-I28)	6,50	454	133	-	8,77	29	16
Jiná netuberkulózní onemocnění DÚ se závažným průběhem (J68-J80, J96.0-9, J98.0,4,6-9)	16,87	1 163	477	-	22,47	208	134
Celkem	455,16	22 614	10 056	40	436,92	1 488	1 001

¹⁾ Nově zjištěná onemocnění (poprvé v životě pacienta)

Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou a plicní rakovinou

Ambulantní pracoviště TRN evidovala v kraji celkem 2 781 osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou nebo jinou mykobakteriózou, z toho 1 914 (68,8%) osob ve skupině R1 a 867 (31,2 %) ve skupině R2. Na celkovém počtu se podílely děti mladší 15ti let, a to 109 případy (3,9 %). Pro vyšší riziko onemocnění plicní rakovinou se léčilo 3 587 osob, převážně kuřáci s vysokým konzumem cigaret 3 073 (85,7 %).

Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou a plicní rakovinou

Území, okres	Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou				Osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou
	skupina R1 ²⁾		skupina R2 ³⁾		
	celkem	z toho děti (0-14 let)	celkem	z toho děti (0-14 let)	
	absolutně				
Havlíčkův Brod	255	1	251	3	318
Jihlava	440	-	37	7	204
Pelhřimov	453	-	213	65	71
Třebíč	684	-	152	21	2 321
Žďár nad Sázavou	82	-	214	12	673
kraj Vysočina	1 914	1	867	108	3 587
ČR	34 168	153	29 475	3 140	135 636
	na 10 000 obyvatel ¹⁾				
Havlíčkův Brod	26,9	0,7	26,5	2,0	33,6
Jihlava	40,6	-	3,4	4,1	18,8
Pelhřimov	62,4	-	29,3	57,4	9,8
Třebíč	58,5	-	13,0	10,7	198,5
Žďár nad Sázavou	6,6	-	17,1	5,6	53,8
kraj Vysočina	37,0	0,1	16,8	12,8	69,3
ČR	33,5	1,0	28,9	20,0	133,0

¹⁾ Celkový počet, resp. děti ve věku 0-14 let (k 1.7.)

²⁾ Skupina R1 - do této skupiny přeřazují osoby ze skupiny P II (resp. přeřazené z P I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriózu dýchacího ústrojí), nebo M II (resp. přeřazené z M I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriózu mimo dýchacího ústrojí) jestliže:

- mají závažné přidružené nemoci,
- mají závažné přidružené podmínky,
- mají rozsáhlé zbytkové změny po léčení tuberkulózy nebo jiné mykobakterií.

³⁾ Skupina R2 - do této skupiny se zařazují osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakterií

Využívání lůžkového fondu plicních oddělení nemocnic a odborných léčebných ústavů (OLÚ) a zatížení zdravotnických pracovníků

V kraji Vysočina byla k 31.12.2003 v nemocnicích 3 plicní oddělení, ve kterých pracovalo 8,80 lékařů a 29,50 středních zdravotnických pracovníků (v přepočteném počtu). Rovněž 3 plicní oddělení byla v odborných léčebných ústavech s 12,20 lékaři a 69,82 středními zdravotnickými pracovníky. Na odděleních TRN v nemocnicích bylo v roce 2003 hospitalizováno 1 759 pacientů s průměrnou ošetrovací dobou 12,2 dní

(ČR 12,0). Průměrný počet lůžek činil 77,27, průměrný denní stav obsazených lůžek 58,7. V odborných léčebných ústavech bylo 2 171 hospitalizovaných pacientů s průměrnou ošetrovací dobou 37,5 dne (ČR 36,6), průměrným počtem lůžek 290,0, průměrným denním stavem obsazených lůžek 222,9.

Využívání lůžkového fondu plicních oddělení nemocnic a odborných léčebných ústavů (OLÚ) a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Nemocnice		OLÚ	
	kraj	ČR	kraj	ČR
Počet oddělení	3	44	3	24
Počet zaměstnanců ¹⁾				
lékaři	8,80	173,97	12,20	86,41
střední zdravotničtí pracovníci celkem	29,50	619,07	69,82	458,23
střední zdravotničtí pracovníci u lůžka	28,50	574,82	65,96	410,23
nižší a pomocní zdravotničtí pracovníci u lůžka	8,00	167,34	8,00	109,56
Průměrný počet lůžek	77,27	1 762,28	290,00	2 205,64
Průměrný denní stav obsazených lůžek				
celkem	58,7	1 279,9	222,9	1 564,4
na 1 lékaře	6,7	7,4	18,3	18,1
na 1 SZP u lůžka	2,1	2,2	3,4	3,8
Počet lékařů na 100 lůžek	11,28	10,12	4,21	4,04
Počet SZP na 100 lůžek	37,82	36,01	24,08	21,41
Počet hospitalizovaných	1 759	38 929	2 171	15 586
Nemocniční letalita	88,7	86,2	29,6	56,8
Využití lůžek ve dnech	277,2	265,1	280,5	258,9
Průměrná ošetrovací doba	12,2	12,0	37,5	36,6
Prostoj lůžek ²⁾	3,7	2,8	9,7	12,2

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s plicním oddělením v kraji:

Nemocnice Havlíčkův Brod p.o.

Nemocnice Jihlava p.o.

Nemocnice Třebíč p.o.

Seznam OLÚ s plicním oddělením v kraji:

Léčebna tuber. a respir. nemocí Humpolec

Léčebna TRN Buchtův kopec

Dětská léč. pro nesp. onem. dých. cest Počátky

Zpracovala: Irena Fišarová

ÚZIS ČR, Krajský odbor Vysočina

Benešova 21, 586 01 Jihlava

tel.: 567 563 691, 567 563 698, e-mail: fišarova@uzis.cz, <http://www.uzis.cz>